

UVODNI DIO

PREDMET ISTRAŽIVANJA

Dinamičke promjene u okruženju nameću neophodnost organizaciji da se okrene demokratskim vrijednostima i organizovanju preduzeća, jer je to za sada najbolji način da se uz pomoć liderskog pristupa osigura opstanak organizacije u što dužem vremenskom periodu. S obzirom da su u demokratskom modelu organizovanja svi podjednako bitni u organizaciji, svi imaju i iste zadatke. To zapravo ukazuje da demokratija i demokratske vrijednosti omogućavaju da se rad zasniva na maksimalnom iskorišćenju potencijala svake individue, a zarad uspješnog prilagođavanja promjenama u okruženju i dugoročne efektivnosti organizacije.

Nema osporavanja kod autora kada je u pitanju organizacija visokih performansi da je to model organizacije budućnosti, model koji će osposobiti preduzeće da se uspješno suoči sa mnogim kompleksnim problemima i da na njih reaguje na način koji će mu donijeti najviše koristi. U takvoj organizaciji moć nije zarobljena na vrhu upravljačke strukture, u organizaciji, već u liderskim radnim timovima umrežene organizacije. Moć ne leži u poziciji koja je karakteristična za autokratsko upravljanje, već je korijen moći u ekspertskom znanju članova tima.

Koncept organizacije visokih performansi koji ima provjerenu efikasnost u nesputanim tržišnim privredama može povući naše društvo put rasta i razvoja, to je ujedno koncept demokratije koji se temelji na slobodi, kako organizacija, tako i pojedinaca, a ne na pravima i obavezama, koje kod nas često prelaze u anarhiju.

Cilj istraživanja

Liderstvo je relativno novi fenomen, međutim ovaj koncept je brzo postao priznat u svijetu; preko dvije hiljade naučnih naslova o liderstvu je objavljeno samo u SAD. U Srbiji, međutim, po mom saznanju, nećete naći nijednu knjigu na srpskom jeziku, koja se bavi isključivo poslovnim liderstvom. Ovo je bio osnovni razlog koji me je opredjelio za ovu temu, razlog koji postaje konkretni cilj istraživanja ovog master rada. Nadam se da će moj skromni doprinos razvoju liderske misli imati efekta, kako bi se zainteresovani upoznali sa idejom ovog sjajnog koncepta.

Međutim, prvenstveni cilj rada nije samo teorijski aspekt liderstva, već prije svega model ORGANIZACIJE VISOKIH PERFORMANSI (OVP), koji predstavlja model

organizacije potpuno zasnovan na liderskom pristupu. Ovaj model je, razumljivo, malo prisutan u slabo razvijenim privredama, međutim, to nam ne smije biti ograničenje da obrazložimo najnovije koncepte svjetske teorije i prakse. Naprotiv, učeći se na najboljim primjerima moguće je napraviti velike korake unapred, što je danas zaista potrebno za privredu BiH.

Kako liderstvo nije samo ekonomski fenomen, u narednoj glavi obradićemo multidisciplinarni aspekt liderstva, posebno njegovu psihološku dimenziju. Emocionalna inteligencija i tipovi ličnosti su od kritičnog značaja za liderstvo. Analiziraćemo i koncept kreativnosti, potreban zbog novog razmišljanja lidera. Na kraju, daćemo razvoj novih nauka i povezati ih sa liderstvom i sagledaćemo kako je koncept kvantne fizike izuzetno pogodan za liderski pristup vođenja organizacije

Cilj posljednjeg poglavlja je posvećen glavnom konceptu – organizaciji visokih performansi. Detaljno se obrazlože osnovni model, koji je dopunjen sa "receptom" vođenja promjena, a završava se sa primjerima uspješne primjene OVP modela. U slijedećem izlaganju pojašnjava se liderstvo u OVP modelu: filozofija, funkcija i forme, a potom je prikazan tip lidera za OVP, odnosno OVP lider ili lider V nivoa. Nastavlja se sa konceptima *od dobrog do odličnog* i *sazdan da traje*, a potom pojašnjava pristup personalnog liderstva i koncept elastičnosti. Na kraju, iznosi se način nastajanja vrsnog lidera.

Cilj u posljednjem elaboriranju je osvjetljavanje prednosti i ograničenja OVP modela.

Hipoteza rada

Iako je koncept liderstva u profitnom i neprofitnom sektoru potpuno isti, hipoteza ovog master rada se zasniva na postojanju i utvrđivanju određenih razlika :

- Dolazak na lidersku poziciju u profitnom sektoru, kao jedan duži proces, za razliku od neprofitnog sektora, a posebno u državnoj upravi gdje se lakše preskaču donje "stepenice".
- Neprofitna organizacija lakše "trpi" veći broj lidera, kao i koncepte osposobljavanja i izjednačavanja, koji u svojoj suštini imaju za cilj da se smanji broj hijerarhijskih nivoa skoro do nestajanja.

Te specifičnosti neprofitnog sektora su uslovile jače interesovanje nauke za liderstvo, jer se, kao po pravilu, koncepti lakše provjeravaju u njemu; John P. Kotter, vodeći ekspert za liderstvo, svoj doktorat zasnovao je na liderstvu američkih gradonačelnika u velikim gradovima, dok je Peter F. Drucker, vodeći ekspert za

menadžment, osnovao Leader to Leader Institute, koji ima cilj da se bavi razvojem liderstva u neprofitnom sektoru.

Ovo je težnja da istaknemo vizuru posmatranja, jer master rad je ipak više usmjeren na privredne organizacije i poslovno liderstvo.

Metode istraživanja

Istraživanje validnosti definisanog hipotetičkog okvira rada zahtjeva primjenu odgovarajuće metodologije koja treba da omogući dolaženje do relevantnih i tačnih podataka kao i njihovu obradu i povezivanje u određene misaone postupke i zaključke.

U skladu sa tim, metodološki sklop se sastoji od različitih opštih naučno-istraživačkih metoda i tehnika istraživanja, koja će se primjeniti u istraživanju.

Od opštih naučno-istraživačke metoda, u radu će biti korišćene slijedeće metode:

- naučne analize, uz primjenu analize i sinteze, induktivno-deduktivnog načina mišljenja i pristupa;
- statistička metoda, od testiranja hipotetičkih pretpostavki i korišćenja obrađenih podataka, do kvalitativnog metoda analize koji podrazumijeva komparativnu analizu podataka;
- tehnika klasifikacije i verifikacije, provjera određenih teorijskih pretpostavki komparacijom sa konkretnom ekonomskom stvarnošću i utvrđivanje stepena istinitosti obrađenih pretpostavki, tehnika aplikacije i obrade naučnih podataka, (tabele, grafikoni, ručna, kompjuterska i kombinovana tehnika).